

Estimats, que Jesús em guardi les filles i els fills!

El mes de març té sempre una connotació especial, ja que celebrem l'Anunciació de Nostra Senyora i la solemnitat de sant Josep: dues figures que llueixen per la fidelitat als plans de Déu, que van complir plenament allò que el Senyor volia d'ells, perquè sabien estimar amb totalitat.

Enguany, a més, commemorem el centenari del naixement d'Álvaro i el vintè aniversari del *dies natalis*, del seu traspàs al Cel. En la seva existència llueix com una perla de primera magnitud aquesta virtut sobrenatural i humana [de la fidelitat]. Després, el dia 28, l'aniversari de l'ordenació sacerdotal del nostre Pare ens parla també de lleialtat íntegra a la crida divina: ***una fidelitat intangible, ferma, virginal, alegre, indiscutida, a la fe, a la puresa i al camí***¹. És lògic, doncs, que –fent un examen personal profund i agraït– considerem en aquestes setmanes com és la nostra resposta a la crida divina que cadascuna, cadascun, ha rebut.

El començament de la Quaresma, ja pròxim, ens impulsa a caminar decididament per aquest camí, un temps litúrgic que ***ens posa davant d'aquestes preguntes fonamentals: avanço en la meva fidelitat a Crist?, en desigs de santedat?, en generositat apostòlica en la meva vida diària, en el meu treball ordinari entre els companys de professió?***². Conreem, també en els altres moments de l'any, una pregària més intensa, una mortificació més generosa, la pràctica freqüent de les obres de misericòrdia espirituals i corporals que, pel que fa actes informats per la fe i la caritat, constitueixen un impuls poderós per els nostres desitjos de fidelitat. No és qüestió de sentiments, sinó la vibració pròpia de l'ànima enamorada, encara que arribi el cansament, el pes del pobre jo.

Manquen poques jornades per al centenari del naixement de l'estimadíssim Álvaro. Des que va començar l'any, hem tingut molt present aquesta data, l'11 de març, amb la mirada posada en l'exemple d'aquest fill de sant Josepmaria, lliurat sense reserves, que va saber encarnar admirablement l'esperit de l'Opus Dei. El decret amb què l'Església reconeix les seves virtuts afirma que la més característica va ser una «fidelitat indiscutible, sobretot, a Déu en el compliment prompte i generós de la seva voluntat, fidelitat a l'Església i al Papa; fidelitat al sacerdocí; fidelitat a la vocació cristiana en cada moment i en cada circumstància de la vida»³. I conclou que la vida d'Álvaro del Portillo és «exemple de caritat i de fidelitat per a tots els cristians»⁴.

La fidelitat de l'ésser humà es troba íntimament unida a la de Déu, que és *fidel en totes les seves paraules, i piados en totes les seves obres*⁵. La Sagrada Escripura, en presentar la història dels patriarques i dels justos de l'Antic Testament, **posa en relleu un aspecte essencial de la seva fe. La fe no es presenta com un camí, sinó també com una edificació, com la preparació d'un lloc en què l'home pugui conviure amb els altres (...). Neix així, en relació amb la fe, una nova fiabilitat, una nova solidesa, que només pot venir de Déu**⁶.

La figura de Mons. Álvaro s'inscriu en aquesta llarga cadena d'homes lleials a Déu –des d'Abraham i Moisès fins als sants del Nou Testament– que van voler dedicar tota l'existència a la realització del projecte rebut. Res no va poder apartar-los gens ni mica del voler diví: les

¹ Sant Josepmaria, *Carta 24-III-1931*, n. 43.

² Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 58.

³ Congregació de les Causes dels Sants, Decret sobre les virtuts del Servent de Déu Álvaro del Portillo, Roma, 28-VI-2012.

⁴ *Ibid.*

⁵ *Sal 144 (145) 13.*

⁶ Papa Francesc, *Litt. enc. Lumen fidei*, 29-VI-2013, n. 50.

dificultats externes o internes, els sofriments, les persecucions..., perquè estaven fermament ancorats en la voluntat amabilíssima del Senyor.

El que es demana a Abraham és que es fii d'aquesta Paraula. La fe entén que la paraula, aparentment efímera i passatgera, quan és pronunciada pel Déu fidel, esdevé la cosa més segura i indestructible que hi pugui haver, fent possible que el nostre camí tingui continuïtat en el temps. La fe acull aquesta Paraula com roca ferma, per a construir-hi a sobre amb fonament sòlid ⁷. I és que, com deia Benet XVI, «la fidelitat al llarg del temps és el nom de l'amor» ⁸.

Sempre que es complia algun aniversari important, Mons. Álvaro solia adreçar-se al Senyor amb aquesta oració: «gràcies, perdó, ajudeu-me més». És lògic suposar que hagués reaccionat de la mateixa manera a l'efemèride del seu centenari. Aquestes paraules componen una oració excel·lent per dirigir-nos a la Trinitat Santíssima: agraint els beneficis rebuts –són tants!, molts més dels que podem imaginar–; demanant perdó per les nostres faltes i pecats; demanant ajuda per continuar servint –més i millor– com servents bons i fidels.

Anys enrere, en un altre aniversari d'aquest moment, Mons. Álvaro s'aturava en un recompte del temps transcorregut. Les consideracions poden servir-nos perquè nosaltres també parlem amb Déu, sobretot quan, pel motiu que sigui, ressaltin davant els ulls els nostres errors i debilitats de manera més patent. Eren i són expressions que omplen d'esperança. «En contemplar el calendari de la meua vida –deia–, penso en els fulls passats. Són passats, però no s'han llençat a la paperera, perquè romanen davant els ulls de Déu. Tants beneficis del Senyor! Ja abans de néixer, em va preparar una família cristiana piadosa, que em va proporcionar una bona formació. Després, tants successos que van assenyalar la meua existència. Per sobre de tots, la trobada amb el nostre Pare, que va canviar la meua vida per complet, de manera rapidíssima. I els gairebé quaranta anys de contacte íntim i constant amb el nostre Fundador...» ⁹.

També a nosaltres ens segueix el Senyor amb paciència infinita, durant anys, mesos, setmanes, perdonant-nos, ajudant-nos, impulsant-nos. A més, encara que molts no hagueu conegut el nostre Pare mentre es trobava físicament aquí baix, tots podeu conèixer-lo i tractar-lo gràcies als seus escrits i a la conversa confiada que vol mantenir amb cadascuna, amb cadascun, des del Cel. Ha deixat a les nostres mans –amb l'esperit de l'Opus Dei– la possibilitat ben concreta de ser sants, vivint a fons aquest camí, que el Senyor ofereix a moltes persones. Amb l'ajuda de Déu, amb la intercessió de Maria Santíssima i de sant Josep, de sant Josepmaria i de tantes persones que ja l'han recorregut fins a la fi..., *possumus* ¹⁰, també nosaltres podem culminar aquest camí.

El 19 de març, solemnitat de sant Josep, ens parla també de renovar el lliurament al servei de Déu i de les ànimes. El Senyor ha cridat tots els cristians des de l'eternitat perquè ens identifiquem amb Jesucrist. I sant Josep és, després de la Mare de Déu, la criatura que millor ha respost a aquesta convocatòria: *és el servent prudent i fidel, a qui el Senyor va posar al capdavant de la seva família* ¹¹. Per això, és patró de l'Església i de l'Opus Dei, i és model per a tots els deixebles de Jesús.

⁷ Ibid., N. 10.

⁸ Benet XVI, *Homília a Fàtima*, 12-V-2010.

⁹ Álvaro del Portillo, *Notes d'una reunió familiar*, 11-III-1991.

¹⁰ Mt 20, 22.

¹¹ Missal Romà, solemnitat de sant Josep, Antífona d'entrada (Lc 12, 42).

Mons. Álvaro del Portillo va ser –no em cansaré de repetir-ho– un home fidel: un cristià, un sacerdot, un bisbe fidel. Sant Josepmaria comentava: *voldria que l'imitéssiu en moltes coses, però sobretot en la lleialtat. En aquest munt d'anys de la seva vocació, se li han presentat moltes ocasions –humanament parlant– d'enutjar-se, de molestar-se, de ser deslleial, i ha tingut sempre un somriure i una fidelitat incomparables. Per motius sobrenaturals, no per virtut humana. Seria molt bo que li imitéssiu en això*¹².

La perseverança contínua, completament sobrenatural, enfonsava les seves arrels en la virtut humana de la lleialtat, que va aprendre ja a la llar de família des de petit i que, després, va anar desenvolupant en el transcurs dels anys. Com de necessària és aquesta virtut! Moltes persones no s'adonen que, quan és absent, no és possible la confiança mútua i es fa pràcticament impossible la convivència ordenada, fructífera, en el mateix entramat social. «Siguem, doncs, fidels, filles i fills meus. Amb aquella fidelitat sobrenatural que és a la vegada lleialtat humana, virtut pròpia de dones i d'homes madurs, que han deixat de banda les actituds infantils i es comporten amb sentit de responsabilitat, fidels als compromisos»¹³.

*Lleialtat! Fidelitat! Bona fe! En allò gran i en allò petit, en el poc i en el molt. Voler lluitar, encara que de vegades sembli que no podem voler. Si ve el moment de la debilitat, obriu l'ànima de bat a bat, i deixeu-vos portar suaument: avui pujo dos esglaons, demà quatre... L'endemà, potser cap, perquè ens hem quedat sense forces. Però volem estimar. Tenim, almenys, desitjos de tenir desitjos. Fills, això és ja combatre*¹⁴.

Cal governar, temperar el cor i els sentiments, mitjançant la raó il·luminada per la fe. «Poden ajudar-nos a ser generosos amb Déu –va escriure Mons. Álvaro–, però no han de constituir l'únic ni el principal motor de la nostra fidelitat, perquè això seria sentimentalisme, una deformació de l'amor veritablement perillosa. Força persones concedeixen excessiva importància als estats d'ànim. Compten molt amb el cor i menys amb el cap. Si tenen ganes, si els ve de gust, es consideren capaços de tot, fiats en l'entusiasme; si no, es desinflen. Nosaltres hem d'estar previnguts contra aquesta insídia (...). Només així advertirem, en els moments de prova, que la infidelitat no respon a un motiu raonable»¹⁵.

Álvaro va seguir molt de prop, en primer lloc, la crida del Senyor. Déu l'havia dotat de qualitats humanes i sobrenaturals rellevants, i tot això ho va posar al servei de la missió rebuda. És coneguda la resposta que va donar al bisbe de Madrid poc abans de rebre l'ordenació sacerdotal. Li va comentar Mons. Leopoldo que, amb els seus títols civils i acadèmics de gran rellevància, Álvaro era molt apreciat i respectat en l'ambient eclesiàstic, on va haver de realitzar moltes gestions per encàrrec del nostre Pare. Però, després de l'ordenació sacerdotal –presagiava el bisbe– perdria aquesta consideració per part de molts. Mons. Álvaro li va respondre que no li importava: ja havia lliurat a Déu tot el que tenia –prestigi humà, projectes, possibilitats professionals– des que va respondre a la invitació del Cel a santificar-se en l'Opus Dei. No li importava el judici dels homes, sinó el desig d'estimar Déu i de complir la seva Voluntat. Va voler ocultar-se i desaparèixer, com sant Josepmaria, per ser instrument idoni en el servei a l'Església.

El seu desig d'identificar-se amb l'esperit de l'Opus Dei es va expressar gràficament quan va ser designat com a primer successor de sant Josepmaria. Va afirmar que no havien triat a

¹² Sant Josepmaria, *Notes d'una reunió familiar*, 19-II-1974.

¹³ Mons. Álvaro del Portillo, *Carta*, 1-II-1987 ("Cartas de familia", vol. I, n. 287).

¹⁴ Sant Josepmaria, *Notes d'una meditació*, febrer de 1972 ("En diálogo con el Señor", pàg. 154).

¹⁵ Mons. Álvaro del Portillo, *Carta*, 19-III-1992, n. 31 ("Cartas de familia", vol. III, n. 321)

Álvaro del Portillo, sinó de nou al nostre Fundador, que continuava dirigint l'Obra des del Cel. No veia en aquesta manera de parlar i de procedir res especial o fora del comú, ja que es trobava profundament convençut que Déu l'havia cercat per ser l'ombra del nostre Pare a la terra, i després, el conducte per comunicar gran part de les gràcies als fidels de l'Opus Dei i a tants altres homes i dones del món sencer.

*Vir fidelis multum laudabitur*¹⁶, l'home fidel serà molt lloat. Amb tota raó podem aplicar aquesta frase de l'Escriptura a l'estimadíssim Álvaro. Així ho va fer Joan Pau II en el telegrama que ens va enviar el mateix dia 23 de març de 1994, arran de la mort de tan bon Pare i Pastor. Mentre comunicava a tots els fidels de l'Obra el més sentit condol, recordava «amb agraïment al Senyor la vida plena de zel sacerdotal i episcopal del difunt, l'exemple de fortalesa i de confiança en la Providència divina que ha ofert constantment, així com la seva fidelitat a la seu de Pere i el seu generós servei eclesial com íntim col·laborador i benemèrit successor de (...) Josepmaria Escrivà»¹⁷.

Un altre fantàstic aniversari que ens parla d'aquesta virtut cristiana, al final del mes, és el de l'ordenació sacerdotal del nostre Fundador. Aquell 28 març 1925, el nostre Pare va segellar d'una manera nova, sacramental, el compromís de fidelitat que havia anat conreant des que va sentir els indicis de la crida divina, sent encara adolescent. El va mantenir actual i operatiu en tot moment i al final de la seva carrera terrenal podia assegurar: *No vacil·leu mai! Des d'ara us dic (...) que teniu vocació divina, que Crist Jesús us ha cridat des de l'eternitat. No només us ha assenyalat amb el dit, sinó que us ha besat al front. Per això, per a mi, el vostre cap llueix com un estel.*

*També té la seva història l'estel vespertí... Són aquestes grans estrelles que parpellegen a la nit, allà dalt, a l'altura, al cel blavós i fosc, com grans diamants d'una claredat fabulosa. Així és de clara la vostra vocació: la de cada un i la meva*¹⁸.

Seguim pregant per l'Església i pel Papa, especialment durant els exercicis espirituals que farà. Jo començaré demà el curs de recés, per assistir després al congrés amb motiu del centenari de Mons. Álvaro del Portillo, organitzat del 12 al 14 a la Pontifícia Universitat de la Santa Creu. I avui administraré –amb el goig de sempre– el sagrament del diaconat a dos agregats de la Prelatura, a la parròquia de sant Josepmaria. Demanem al Senyor que siguin molt fidels a aquesta nova crida rebuda, i estenguem aquesta pregària a tots els seminaristes i clergues del món sencer.

No desitjo acabar sense comunicar-vos que el dia 22, en celebrar la Santa Missa a la basílica de Sant Eugeni per recordar el traspàs d'Álvaro al Cel, estaré més unit a totes i a tots, demanant al Senyor que ens faci enterament fidels i que ens ompli del seu afany d'ànimes, com sovint recorda el Papa. Recolzeu, com sempre us dic, les meves intencions.

Amb tot afecte, us beneeix

el vostre Pare

+ Xavier

Roma, 1 de març de 2014

¹⁶ Prv 28, 20.

¹⁷ Joan Pau II, Telegrama a Mons. Xavier Echevarría, 23-III-1994.

¹⁸ Sant Josepmaria, *Notes d'una meditació*, 19-III-1975 ("Por las sendas de la fe", Ed. Cristiandad, Madrid 2013, p. 151).